

Aan:gemachtigde experts, multidisciplinaire teams
(MDT)

21 januari 2020

INF/20/81

Contactpersoon Cluster Hulpmiddelen en Aanpassingen

E-mail hulpmiddelen@vaph.be

Wijzigingen Individuele Materiële Bijstand (IMB) vanaf 1 januari 2020

Op het vlak van de tegemoetkomingen voor hulpmiddelen en aanpassingen wijzigt er een en ander voor aanvragen vanaf 1 januari 2020. In deze infonota vindt u daarover meer informatie.

1 Vergoeding voor incontinentiemateriaal

Het VAPH biedt onder bepaalde voorwaarden een aantal vergoedingen voor absorberend en afschermend incontinentiemateriaal die aanvullend zijn ten opzichte van de forfaits die het RIZIV hiervoor voorziet. Deze vergoedingen variëren omdat niet iedereen met een incontinentieproblematiek dezelfde problemen ervaart en daarom ook niet dezelfde noden heeft. Sommige personen hebben bijvoorbeeld weliswaar een ernstige incontinentieproblematiek maar kunnen het ongecontroleerd verlies beperken door op geregelde tijdstippen gebruik te maken van het toilet. Daardoor hebben ze nog steeds nood aan incontinentiemateriaal maar is de gebruikte hoeveelheid beperkter.

Tot nu toe werd voor deze groep personen in de regelgeving enkel rekening gehouden met personen die passief zindelijk zijn. Dit zijn personen met een mentale handicap die enkel op initiatief van derden naar het toilet kunnen gaan. Er zijn echter ook personen met een incontinentieproblematiek die op eigen initiatief het toilet gebruiken met hetzelfde effect. Aangezien beiden zeer gelijkaardige noden hebben qua gebruik van incontinentiemateriaal, is het logisch dat zij dezelfde tegemoetkoming krijgen.

Om deze beide doelgroepen in dezelfde referterubrieken op te nemen, werden de twee hulpmiddelenfiches waarin nu enkel personen met passieve zindelijkheid gevat zijn, aangepast. Vanaf 1 januari 2020 gebruiken we de term 'partiële zindelijkheid' om de beide groepen te omschrijven. De 2 referterubrieken in kwestie krijgen daardoor deze aangepaste benaming:

- *Incontinentiemateriaal voor personen (12 jaar en ouder) met incontinentie, dag en nacht, met partiële zindelijkheid en*
- *Incontinentiemateriaal voor personen (5 tot en met 11 jaar) met incontinentie, dag en nacht, met partiële zindelijkheid.*

De doelgroepen en de beschrijving in deze hulpmiddelenfiches en het aanvraagformulier worden ook overeenkomstig aangepast.

2 Tablet met draadloos toetsenbord met grote en contrastrijke opschriften

2.1 Toelichting

De referterubriek 'tablet met draadloos toetsenbord met grote en contrastrijke opschriften' werd voorzien als vergoeding voor de meerkost van een tablet die aan de noden van slechtzienden voldoet.

Uit de praktijk blijkt intussen dat een opsplitsing van deze tegemoetkoming nodig is. Na marktonderzoek blijkt ook dat de tegemoetkoming voor de tablet zelf moet opgetrokken worden. Daarnaast wordt een cumul van de tablet met de tegemoetkoming voor een monitorarm mogelijk.

De huidige referterubriek wordt als volgt opgedeeld in de refertelijst en de refertelijst bis.

Referterubriek	Refertetermijn (jaar)	Refertebedrag (euro)	Basiskost (euro)
Tablet	5	394,00	175,00
Aanvulling bij tablet			
Draadloos toetsenbord met grote en contrastrijke opschriften	5	110,00	-

De huidige hulpmiddelenfiche wordt opgesplitst in 2 hulpmiddelenfiches. De doelgroep in de beide fiches is echter dezelfde en blijft ook ongewijzigd ten opzichte van de doelgroep die vandaag reeds in de hulpmiddelenfiche is opgenomen: slechtzienden die een toegankelijke tablet verkiezen boven een aangepaste computer.

Vooraleer men kiest voor een tablet moet men dus goed afwegen of men hiermee kan volstaan voor alle noden die men heeft. De tegemoetkoming voor een tablet kan immers niet gecumuleerd worden met de tegemoetkoming voor de aanpassingen aan een PC.

De beschrijving in de fiche 'tablet met draadloos toetsenbord met grote en contrastrijke opschriften' wordt opgedeeld en wordt verder verduidelijkt.

3 Computer bedienen: monitorarm

In samenhang met het vorige voorstel wordt de combinatie van de tegemoetkomingen voor een tablet en een monitorarm mogelijk gemaakt. De benaming van de huidige referterubriek 'monitorarm' wordt daarom gewijzigd naar 'computer bedienen: monitor- of tabletarm'.

Referterubriek	Refertetermijn (jaar)	Refertebedrag (euro)	Basiskost (euro)
Computer bedienen: monitor- of tabletarm	10	274,37	-

4 Leesloop met lamp

De referterubriek 'Leesloop met lamp' wordt opgesplitst in twee rubrieken: de draagbare, meeneembare leesloop met lamp en de vaststaande loeplamp. Het doel hiervan is om de combinatie (cumul) met een draagbare beeldschermloop enkel mogelijk te maken met de niet-draagbare loeplampen met tafelhoed, tafelklem en vloerhoed.

De referterubriek wordt als volgt opgesplitst:

Referterubriek	Refertetermijn (jaar)	Refertebedrag (euro)	Basiskost (euro)
Leesloop met lamp	5	69,00	-
Loeplamp	7	212,00	-

Een leesloop met lamp is een hulpmiddel voor mobiel gebruik en is een combinatie van een leeslamp en een optische loep in één behuizing. Voorbeelden hiervan zijn een handloop, standloop of eventueel hoofdloop met verlichting.

Een loeplamp is een combinatie van een vergrootglas (loep) en een leeslamp in één behuizing.

Meer informatie over de doelgroepen vindt u in de hulpmiddelenfiches op de [website](#).

5 Autoaanpassingen

5.1 Verplaatsen gaspedaal

Bij het verplaatsen van een gaspedaal naar de linkerzijde van de rempedaal zijn verschillende alternatieven mogelijk:

- Het plaatsen van een mechanisch gaspedaal en daarbij dan de bestaande gaspedaal opklapbaar te maken of af te schermen;
- Het plaatsen van een elektronisch gaspedaal.

Beide systemen kunnen op vandaag nog geplaatst worden maar er is een duidelijke tendens naar het elektronische gaspedaal. De tegemoetkoming in de referentielijst wordt daarom verhoogd tot € 1.045.

5.2 Doorzaksysteem

Er werd een vergoeding voor de bodemverlaging toegevoegd aan de referentielijst. De bodemverlaging is doorgaans een goedkoper alternatief voor een doorzaksysteem en is in vergelijking daarmee bovendien veel minder vatbaar voor defecten. Het duurdere doorzaksysteem is daardoor nog enkel in zeer specifieke situaties te verantwoorden. Daarom wordt de referentierubriek 'Doorzaksysteem voor toegang tot de wagen met een manuele rolstoel, elektronische rolstoel of scooter' uit de referentielijst geschrapt.

Indien men voor een doorzaksysteem kiest dan moet dit aangevraagd worden via de referentierubriek 'bodemverlaging'. Indien men de oplegkosten bovenop het referentiebedrag binnen de Zeer Uitzonderlijke Zorgbehoefte (ZUZ) kan motiveren dan kan de aanvraag hiervoor aan de Bijzondere Bijstandscommissie (BBC) voorgelegd worden. De noodzaak om te kiezen voor een doorzaksysteem en niet voor een bodemverlaging moet dan duidelijk aangetoond worden.

6 Pedagogische hulp bij hogere studies

De mogelijkheid om schakeljaren voor het behalen van een eerste masterdiploma te vergoeden via pedagogische hulp bij hogere studies wordt toegevoegd in de hulpmiddelenfiche. Dat was tot nu toe niet mogelijk.

Schakeljaren zijn opleidingsjaren die soms moeten gevolgd worden om de aansluiting van een bachelordiploma naar een masteropleiding te kunnen maken.

Om aan een masteropleiding te mogen beginnen, gelden toelatingsvoorwaarden. Het bezit van de graad van academische bachelor geeft recht op een rechtstreekse toegang tot minstens één masteropleiding. Als een student na een academische bachelor een masteropleiding wil volgen die hier niet rechtstreeks op aansluit, moet er eerst een voorbereidingsprogramma op maat gevolgd worden. Als een student met een professionele bachelor een masteropleiding wil volgen moet er ook eerst een schakelprogramma gevolgd worden.

Het VAPH kan pedagogische begeleiding gedurende deze schakelprogramma's voor max. 2 jaar vergoeden, aangezien het gaat om een (beperkt) individueel programma (max. 90 studiepunten bij een schakelprogramma). Op die manier is een tegemoetkoming voorzien voor alle mogelijke studietrajecten die leiden tot het behalen van een eerste diploma in het hoger (beroeps)onderwijs.

7 Signaleringsystemen

Een signaleringsysteem is een hulpmiddel dat geluidsignalen van bepaalde bronnen (vb. deurbel en rookmelder) zichtbaar en voelbaar overbrengt voor doven en slechthorenden door middel van trillingen en lichtflitsen. De referentielijst voorziet vandaag in 2 verschillende tegemoetkomingen voor signaleringsystemen: een mobiel signaleringsysteem en een vast (uitgebreider) signaleringsysteem. Er was nood aan een verfijning van deze referentierubrieken.

De meerkost voor aangepaste rookmelders wordt als optie bij deze signaleringssystemen vergoed met een maximum van 2 stuks. Vanaf 1 januari 2020 is de plaatsing van 1 rookmelder per verdieping echter wettelijk verplicht. Het VAPH breidt daarom de mogelijkheden in de referentielijst uit om doven en slechthorenden gepast te kunnen vergoeden voor deze verplichte kosten.

7.1 Compact signaleringssysteem

De huidige referenterubriek 'mobiel signaleringssysteem' was aan verduidelijking toe. Enerzijds moet de mobiele component aangetoond zijn voor doven en doofblinden. Anderzijds is dezelfde rubriek ook beschikbaar voor slechthorenden met een matig gehoorverlies die thuis nood hebben aan een compact signaleringssysteem als ze waarschuwingssignalen niet horen zonder hoorapparaten (in de eerste plaats 's nachts).

De doelgroep slechthorenden met een matig gehoorverlies wordt uit de hulpmiddelenfiche van het mobiel signaleringssysteem gehaald en ondergebracht in een nieuwe referenterubriek 'compact signaleringssysteem' met dezelfde tegemoetkoming als tot nu toe voorzien werd. Ook ernstig slechthorenden, doven en doofblinden die 1 of 2 cochleaire implantaten dragen worden toegevoegd aan de doelgroep omdat ook zij in de regel vooral 's nachts nood hebben aan een compact signaleringssysteem.

Het compact signaleringssysteem kan niet worden gecombineerd met een uitgebreid signaleringssysteem. Deze rubrieken zijn beide bedoeld voor thuisgebruik, maar zijn er voor verschillende doelgroepen: een uitgebreid signaleringssysteem is er voor dove personen die zowel overdag als 's nachts waarschuwingssignalen niet kunnen waarnemen.

Zoals bij een mobiel en een uitgebreid signaleringssysteem worden ook bij het compact signaleringssysteem twee aanvullende rubrieken, 'babyfoonzender bij compact signaleringssysteem' en 'rookmelder bij compact signaleringssysteem', toegevoegd als optionele tegemoetkomingen.

Gelet op de nieuwe regelgeving die het plaatsen van rookmelders verplicht, voorzien we dat er maximaal 5 rookmelders noodzakelijk kunnen zijn in een woning. Hierbij wordt rekening gehouden met de rookmelders die in het verleden al vergoed werden. Anderzijds wordt de tegemoetkoming per rookmelder verlaagd naar € 110 per stuk en wordt per rookmelder een basiskost van € 25 opgenomen in de referentielijst. Beide bedragen zijn gebaseerd op onderzoek van de actuele prijzen voor aangepaste en gewone rookmelders.

De basiskost wordt ingevoerd omdat rookmelders vanaf 1 januari 2020 verplicht zijn voor iedereen, dus ook voor personen zonder handicap. Om enkel de meerkost omwille van de handicap te vergoeden kan het aandeel in de kostprijs van de aangepaste rookmelder dat overeenkomt met de kostprijs van een gewone rookmelder (basiskost) niet door het VAPH vergoed worden.

Referenterubriek	Refertetermijn (jaar)	Refertebedrag (euro)	Basiskost (euro)
Compact signaleringssysteem	7	417,55	-
Rookmelder bij compact signaleringssysteem	7	110,00 euro/stuk, max 5 stuks	25,00
Babyfoonzender bij compact signaleringssysteem	7	52,41	-

7.1.1 Mobiel signaleringssysteem

Een mobiel signaleringssysteem is een beperkt systeem dat bedoeld is voor op verplaatsing. De cumulumogelijkheid met een uitgebreid signaleringssysteem moet dus mogelijk blijven. Ook het aantal te vergoeden rookmelders (max. 2) hoeft hier niet te worden gewijzigd omdat het een systeem is dat niet bedoeld is voor gebruik in de eigen woning.

De tegemoetkoming voor de optionele rookmelders bij een mobiel signaleringssysteem wordt wel aangepast op basis van een onderzoek van de actuele prijzen en er wordt ook een basiskost voorzien.

Referterubriek	Refertetermijn (jaar)	Refertebedrag (euro)	Basiskost (euro)
Mobiel signaleringssysteem	7	417,55	-
Rookmelder bij mobiel signaleringssysteem	7	110,00 euro/stuk, max 2 stuks	25,00
Babyfoonzender bij compact signaleringssysteem	7	52,41	-

7.2 Uitgebreid signaleringssysteem

Bij de huidige referterubriek 'signaleringssysteem' zijn ook een aantal aanpassingen noodzakelijk om het onderscheid te verduidelijken met de nieuwe referterubriek 'compact signaleringssysteem'. Dat betekent in de eerste plaats dat de benaming in de referentielijst wordt aangepast naar 'uitgebreid signaleringssysteem' en dat de cumulumogelijkheid van deze tegemoetkoming met de tegemoetkoming voor een compact signaleringssysteem wordt uitgesloten.

Daarnaast geldt ook hier dat de optionele tegemoetkoming voor rookmelders moet worden aangepast in overeenstemming met de nieuwe regelgeving en de resultaten van prijsonderzoek.

Referterubriek	Refertetermijn (jaar)	Refertebedrag (euro)	Basiskost (euro)
Uitgebreid signaleringssysteem	7	954,02	-
Rookmelder bij uitgebreid signaleringssysteem	7	110,00 euro/stuk, max 5 stuks	25,00
Babyfoonzender bij uitgebreid signaleringssysteem	7	52,41	-

7.3 Stand-alone rookmelder met signalering

Een rookmeldersysteem dat doven en slechthorenden waarschuwt bij brand door middel van lichtflitsen en trillingen is tegenwoordig ook te koop als een systeem op zich, dus niet verbonden aan een signaleringssysteem met verschillende zenders en ontvangers.

Door het invoeren van deze mogelijkheid in een nieuwe rubriek kan de slechthorende of dove persoon die geen signaleringssysteem nodig heeft (of dit niet wenst) zijn woning toch voorzien van de verplichte rookmelders die hem waarschuwen op gepaste wijze bij rookontwikkeling. Personen die wel een signaleringssysteem hebben, kunnen ook kiezen om een apart rookmeldersysteem aan te kopen in plaats van (duurdere) rookmelders bij hun signaleringssysteem op voorwaarde dat ze in het verleden nog geen tegemoetkoming voor rookmelders bij hun signaleringssysteem gekregen hebben. De basiskost voor de gewone rookmelder is in deze tegemoetkoming verrekend omdat er bij de bepaling van dit bedrag rekening gehouden werd met de meerkost van meerdere rookmelders.

De stand-alone rookmelder kan niet gecombineerd worden met een rookmelder bij een uitgebreid of compact signaleringssysteem.

Referterubriek	Refertetermijn (jaar)	Refertebedrag (euro)	Basiskost (euro)
Rookmelder: stand-alone systeem met lichtflits- of trilelement	7	139,00	-

7.4 Aanvragen vanaf 1 januari 2020

Personen die van het VAPH eerder al een tegemoetkoming voor een signaleringssysteem kregen en nu bijkomend een aantal rookmelders willen aanvragen, kunnen de aanvraag zelf indienen met een eigen motivering via een vereenvoudigde aanvraag. In die gevallen zal er geen module D vergoed worden tenzij het VAPH dit verslag zelf opvroeg.

Voor de andere situaties (hernieuwing signaleringssysteem binnen of buiten refertetermijn) gelden de gebruikelijke afspraken. Meer informatie over de situaties waarbij een aanvraag kan ingediend worden zonder module D vindt u op onze [website](#).

Belangrijk is dat bij de aanvraag voor rookmelders duidelijk het aantal verdiepingen in de woning (inclusief kelder en zolder) vermeld wordt in de motivering.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen een woning die men huurt en een woning die men in eigendom heeft. Volgens de nieuwe regelgeving is de huisbaas verplicht om in de huurwoning de nodige rookmelders te voorzien. De meerkost voor de aangepaste rookmelders (het refertebedrag) kan hoe dan ook steeds door het VAPH vergoed worden.

8 Correcties

Het VAPH voert met deze aanpassing van de refertelijst ook drie kleine correcties door aan de hulpmiddelenfiches in de regelgeving. Dit zijn rechtzettingen van onbedoelde wijzigingen bij het opnemen van bepaalde onderdelen van de hulpmiddelenfiches in de regelgeving. Waar mogelijk werden die van bij het begin al rechtgezet in de fiches op de website zodat ze geen hinder zouden veroorzaken.

Het verwijderen van de minimale afmeting van de inloepdouche uit de beschrijving in de hulpmiddelenfiches willen we nog eens onder de aandacht brengen. Voordien werd vermeld dat een inloepdouche minimaal 1m x 1m moet meten voor personen die zittend gebruik maken van de inloepdouche. Deze minimale afmetingen zijn echter geen absolute regel. Afhankelijk van de situatie kunnen inloepdouches met andere afmetingen

dus ook voldoen. Dit kan aangetoond worden in de motivering bij de aanvraag. In de toelichting bij de hulpmiddelenfiches voor de inloofdouche zullen daarom een aantal voorbeelden vermeld worden in de plaats van deze minimale afmetingen.

Indien u nog vragen hebt bij deze infonota kunt u contact opnemen met het VAPH via de contactgegevens die bovenaan worden vermeld.

James Van Casteren
Administrateur-generaal